

Inleiding

In het nu volgende willen wij nu aangeven, hoe een Participatieraad Sociaal Domein handen en voeten moet krijgen. Wat is haar werkwijze en hoe sluit de werkwijze van het gemeentelijk apparaat hierop aan, zodanig dat inwoners van de gemeente Soest ook daadwerkelijk het gevoel hebben dat zij hebben kunnen participeren op de diverse beleidsterreinen van het sociaal domein.

Gevraagd advies

Als op het beleidsterrein van het sociaal domein van de gemeente nieuw beleid dan wel herijking of evaluatie van bestaand beleid moet worden gerealiseerd dienen de inwoners die met dit beleid te maken hebben geraadpleegd te worden en meegenomen te worden in het voorliggende vraagstuk.

Daadwerkelijke participatie van inwoners betekent, dat er al in een vroegtijdig stadium van het beleidsproces met betrokkenen gesproken moet worden. In de praktijk houdt dit in, dat alvorens een eerste concept beleidsnotitie op papier gezet wordt overleg tussen de betrokken gemeentelijke afdeling en inwoners zal plaatsvinden.

Wie de participanten in dit overleg moeten zijn is nu de vraag. Teneinde een breed draagvlak voor het beleid onder de inwoners te realiseren, zullen de juiste doelgroep(en) bereikt moeten worden.

Hier komt nu de beoogde Participatieraad Sociaal Domein om de hoek kijken. De participatiecoaches van de raad zullen de gemeente in deze fase van het proces faciliteren dat de juiste mensen en doelgroepen op hun eigen wijze benaderd zullen worden. De raad gaat dus niet zelf adviseren over het onderwerp!

Wil de raad deze rol goed kunnen vervullen dan zullen de participatiecoaches in de raad over kennis van Soest en een breed netwerk in het sociaal domein moeten beschikken. Dit naast het vermogen mensen met elkaar te verbinden.

Naar aanleiding van de vraagstelling aan de raad zal er een terugkoppeling naar de gemeente plaatsvinden en die gaat vervolgens op basis van daarvan in overleg met de stakeholders. Eventueel kan de participatiecoach op verzoek optreden als gespreksleider, maar dat is zeker geen must.

Afhankelijk van het onderwerp en betrokken inwoners zal het overleg plaatsvinden, waarbij het onderwerp niet aan de hand van een uitgebreide beleidsnotitie wordt toegelicht, maar in zo kort mogelijke steekwoorden om zodoende vooral het gesprek tussen inwoner en ambtenaar op gang te brengen en "het probleem" van zowel de kant van de gemeente als inwoners te belichten. Indien nodig kan dit vanzelfsprekend ook op meer locaties plaatsvinden.

Pas na deze fase zal een concept beleidsnotitie opgesteld worden, waarin de meningsvorming uit het overleg met de inwoners meegenomen wordt. Afhankelijk van gemaakte afspraken kan dit teruggekoppeld worden aan de betrokkenen.

Uiteindelijk wordt de beleidsnotitie voorgelegd aan de Participatieraad Sociaal Domein, waarbij het vooral van belang is voor de participatieraad welk proces met de inwoners is doorlopen en welke invloed dit op de voorliggende notitie heeft gehad. Als dit proces naar genoegen van de raad is doorlopen kan de notitie verder doorgeleid worden in het besluitvormingsproces met een positief advies van de participatieraad. De raad zal dus zelf geen advies geven.

Teneinde haar rol goed te kunnen vervullen zal de participatieraad met een zeer groot aantal al dan niet professionele organisaties op het sociaal domein, maar ook met individuele inwoners uit de gemeente contact moeten hebben. Te denken valt hierbij aan organisaties uit de jeugdzorg, scholen, ouderenzorg, welzijn, sociale woningbouw, huurders(verenigingen), wijkraden, geloofsgemeenschappen etc..

Deze werkwijze vraagt ook om tijdige evaluatie van het vastgestelde beleid door de gemeente met de betrokken inwoners en zo nodig bijstelling. De zogenaamde PDCA-cyclus moet als een continu beleidsproces gerealiseerd worden.

Dit hierboven geschetste proces leidt tot een formeel advies van de Participatieraad Sociaal Domein, maar belangrijker is dat het proces inwoners wel het gevoel zal geven betrokken te worden bij het tot stand komen van beleid. De diverse invalshoeken kunnen belicht worden en zo kan er ook begrip ontstaan als het door de gemeenteraad genomen besluit uiteindelijk niet de uitkomst is van het door de inwoners gewenste resultaat.

Ongevraagd advies

Doordat de participatiecoaches een actief netwerk in de Soester samenleving onderhouden, vangen zij ook allerlei signalen op. De participatieraad kan besluiten om deze signalen op te pakken en er een advies aan de gemeente uit voort te laten komen.

Ook hier is de rol van de participatieraad vooral die van verbinder. Zij brengt net als in het hierboven geschetste proces de betrokken inwoners en ambtenaren met elkaar in gesprek. In dit geval is de participatiecoach zeker wel betrokken bij het gesprek. We gebruiken hier het enkelvoud van gesprek maar dit kunnen natuurlijk meerdere gesprekken zijn.

Op basis van de uitkomsten van het gesprek kunnen verschillende vervolgacties plaatsvinden.

De ambtenaar kiest ervoor om de opgevangen signalen om te zetten in een beleidsnotitie en zorgt voor besluitvorming binnen de gemeente. De rest van het proces is gelijk aan de werkwijze bij het gevraagde advies.

De ambtenaar en de participatieraad komen tot de conclusie dat het gesprek niet tot een advies van de Participatieraad Sociaal Domein leidt. Dit wordt met de betrokken inwoners afgestemd op een manier die bij de specifieke doelgroep past. De Participatieraad Sociaal Domein stuurt een memo aan de betrokken ambtenaar waarin zij meldt op basis van de inzichten niet tot ongevraagd advies te komen.

De Participatieraad Sociaal Domein kiest ervoor om eigen titel een advies te schrijven en biedt dit aan de wethouder aan. Deze vorm zal alleen in uitzonderlijke gevallen voorkomen waarin de gemeente zich niet ontvankelijk voor het advies opstelt en de Participatieraad Sociaal Domein wel de keuze maakt om de stem van de inwoners in een advies te vervatten.

Meindert Schmidt

Wiebe Broekema